

Ἡ Ὁρθόδοξη παρουσία στή Μεγάλη Ἑλλάδα

Ἰ. Μ. Ὁσίου Ἰωάννου Θεριστοῦ
2003

Σύντομη ιστορική αναδρομή

Είκ. 'Οσίου
Ιωάννου Θεριστοῦ.

Ολοι λίγο-πολύ ἀκούσαμε γιά τίς ἀποικίες τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων στή νότιο Ἰταλία καί τή Σικελία. Πόλεις ὅπως ἡ Ἑλέα, ὁ Τάρας, ἡ Σύβαρις, ὁ Κρότων, οἱ Ἐπιζεφύριοι Λοκροί, τό Ρήγιον, ἡ Μεσσήνη, ἡ Κατάνη καί κυρίως οἱ Συρακοῦσες εἶναι πολύ γνωστές σέ αὐτούς πού μελετοῦν τήν ἀρχαία ἱστορία. Πνευματικά ἀναστήματα τοῦ ὕψους ἐνός Αἰσχύλου, ἐνός Ἡροδότου κι ἐνός Πυθαγόρα ἄφησαν τήν τελευταία τους πνοή ἐδῶ. Φιλόσοφοι νόες, ὅπως αὐτοί τοῦ Ἐμπεδοκλή ἀπό τόν Ἀκράγαντα καί τοῦ Παρμενίδη ἀπό τήν Ἑλέα προκαλοῦν καί σήμερα τό δέος. Ἕνας μέγας ποιητής, ὁ Πίνδαρος, γνώρισε καλά τήν προστασία τοῦ τυράννου τῶν Συρακουσῶν «ἐν πολυμάλῳ Σικελίᾳ», ὅπως γράφει στόν Πυθιονικο. Ὁ Πλάτων, ἀργότερα, ταξίδεψε τρεῖς φορές στήν ἴδια πόλη γιά νά πραγματώσει τά πολιτικά του ὁράματα. Ἐκεῖ ὁ λιτοδίαιτος Ἀθηναῖος ξαφνιάστηκε ἀπό τόν σικελικό πλοῦτο· «Ἐλθόντα δέ μέ ὁ ταῦτη λεγόμενος αὐ βίος εὐδαίμων, Ἰταλιωτῶν τε καί Συρακουσίων τραπεζῶν πλήρης, οὐδαμῇ οὐδαμῶς ἥρπεν». (Ἐπιστολή Ζ).

Οἱ Ρωμαῖοι μέ τήν κατάκτηση καί τή λεηλασία τῶν Συρακουσῶν στά 212 π.Χ. ἐδραίωσαν τήν κατοχή τῆς Μ. Ἑλλάδος. Φρόντισαν ὅμως νά σκοτώσουν τόν Ἀρχιμήδη. Ἦταν ἡ μοναδική προσφορά τους στόν τομέα τῆς ἐπιστήμης... Σίγουρα ἡ περιοχή ἦταν ὁ τόπος, ὅπου οἱ Ρωμαῖοι ἦρθαν σέ ἐπαφή μέ τόν ἐλληνικό πολιτισμό καί δέν χρειάζεται νά ἐπαναλάβουμε τή γνωστή φράση τοῦ Ὁράτιου τή σχετική μέ τόν ἐξελληνισμό τῆς Ρώμης. Ὁφείλουμε ὅμως νά τονίσουμε ὅτι ὁ Ἑλληνισμός μετέφερε καί τό Χριστιανισμό στή Δύση. Ἡ ἐπιστολή τοῦ ἀποστόλου Παύλου πρὸς Ρωμαίους γράφτηκε στά Ἑλληνικά, ἡ ἀρχική ἐκκλησιαστική γλώσσα τῆς Ρώμης ἦταν ἡ ἐλληνική, ὅπως μαρτυροῦν καί οἱ κατακόμβες της. Κι ἐδῶ ἡ Μεγάλη Ἑλλάδα στάθηκε πολῦτιμος ἀρωγός καί πέρασμα γιά τόν ἐκπολιτισμό τῆς Ἑσπερίας. Ὁ ἅγιος Μαρκιανός π.χ. στάλθηκε ἀπό τήν Ἑλληνική Ἀντιόχεια, ἀπό τόν ἀπόστολο Πέτρο, ὡς ἐπίσκοπος στίς Συρακοῦσες.

Ὁ Ἑλληνισμός, χριστιανικός πιά, ἄντεξε καί μετὰ τίς γοθικές ἐπιδρομές τοῦ 5ου αἰ. μ.Χ. Ὅταν τόν ἐπόμενο αἰώνα ὁ Ἰουστινιανὸς ἔστειλε τὸ στρατηγὸ Βελισσάριο νὰ ἀνακτήσει τὴν περιοχὴ ἀπὸ τοὺς βαρβάρους «αὐτῶ (Βελισσαρίῳ) προσεχώρουν ὅσημέραι οἱ ταύτη ἄνθρωποι», γιατί ἀνῆκαν στοῦ ἴδιου Γένους καί γι' αὐτὸ οἱ Ρωμηοὶ φυσιολογικά ἐπιβλήθηκαν ἐπὶ αἰῶνες. Οἱ Φράγκοι ἱστορικοὶ μιλοῦν γιὰ «ἐκβυζαντισμό» τῆς περιοχῆς, ἀφοῦ προηγουμένως φρόντισαν νὰ ὑψώσουν ἀδιαπέραστα τεῖχη μεταξύ τῶν διαφόρων ἱστορικῶν περιόδων. Δέν ἔχουμε, ἐξ ἄλλου, καμμία μάχη τῶν «Βυζαντινῶν» ἐναντίον τῶν Καλαβρῶν, γιατί ἀπλούστατα δέν μποροῦσαν νὰ πολεμήσουν ἐναντίον τοῦ λαοῦ τους!

Γύρω στό 580, ὅμως οἱ Λογγοβάρδοι, ἓνα γερμανικὸ φύλο, ἔφθασαν μέχρι τὸν Τάραντα. Ἐπὶ οἱ Ρωμηοὶ ἔδωσαν τ' ὄνομα τῆς ἀρχαίας Καλαβρίας (Ἀπουλίας) στὴ σημερινή ὁμώνυμη περιοχὴ γιὰ λόγους κύρους, ἐπειδὴ ἔχασαν ἐκεῖ πολλά μέρη ἀπὸ τοὺς εἰσβολεῖς.

Ἡ ἐξάπλωση τοῦ Μονοφυσιτισμοῦ στὴ Μέση Ἀνατολὴ ἀνάγκασε πολλοὺς ὀρθοδόξους μοναχοὺς νὰ καταφύγουν στὴ Μ. Ἑλλάδα. Ἡ φυγὴ συνεχίσθηκε κι ὅταν οἱ Ἀραβες τὸν 7ο αἰ. κατέκτησαν τὴν Παλαιστίνη καί τὴ Συρία. Ὅμως τὸ πιὸ μεγάλο πλῆθος τῶν μοναχῶν ἔθφασε ἐδῶ μέ τὴν Εἰκονομαχίαν. Ὁλόκληρες μοναστικές ἀδελφότητες ἦρθαν σ' αὐτές τίς εἰκονόφιλες περιοχές, φέρνοντας μαζί τους βαθεῖα ἐκκλησιαστικὴ καί θύραθεν παιδείαν, κτιτορικὰ καί μοναστικὰ τυπικά, πολῦτιμα χειρόγραφα, εἰκόνες καί ἅγια λείψανα. Στὰ 732/33 ὁ αὐτοκράτωρ Λέων Γ' ὁ Ἰσαυρος, ἀντιδρώντας στὴν εἰκονόφιλη στάση τοῦ Πάπα Ρώμης, ὑπήγαγε τὴ Μ. Ἑλλάδα ἐκκλησιαστικὰ στὴν Κωνσταντινούπολη, γεγονός τὸ ὁποῖο ἔμελλε νὰ ἔχει βαρύνουσες ἐπιπτώσεις στὸν ἐκκλησιαστικὸ καί τὸν ἐν γένει πολιτισμὸ τῆς περιοχῆς. Ὁλόκληρος ὁ βίος διαποτίζεται ἀπὸ τὴν ἀνατολική πνευματικότητα, τὰ μοναστήρια ἀνέρχονται σ' ἑκατοντάδες κι ἀναδεικνύονται μεγάλες ὁσιακές μορφές· ὁ ὁσιος Ἡλίας ὁ Σκελιώτης, ὁ ὁσιος Ἡλίας ὁ Σπηλαιώτης, ὁ ὁσιος Ἰωάννης ὁ Θεριστής καί ὁ ὁσιος Νικόδημος εἶναι μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς. Στὴν Καλαβρία κατέφυγαν τὸν 9ο καί 10ο αἰ. μοναχοὶ ἀπὸ τῆ Σικελίας, ὅταν οἱ Ἀραβες τῆς Ἀφρικῆς πέρασαν στὰ 827 μ.Χ. στὸ νησί κι ἄρχισαν νὰ τὸ κατακοῦν.

Ὁ ἐρείπωμένος ναὸς
«SANTA MARIA TRIDETTI»

Εἰκ. Ὁσίων Φιλαρέτου τοῦ κηπουροῦ
& Ἡλίας τοῦ Σικελιώτη.

Ἐκεῖνο ὅμως πού ἀλλάζει ὀριστικά τήν κατάσταση εἶναι ἡ Σύνοδος τοῦ Μέλφι (1059). Κατ' αὐτήν οἱ τυχοδιώκτες Νορμανδοί ἔδωσαν ὄρκο πίστεως στόν Πάπα καί ὑποσχέθηκαν νά ὑποτάξουν τή Μεγάλη Ἑλλάδα. Μέ τήν κατάληψη τοῦ Παλέρμου (Πανόρμου) καί τοῦ Μπάρι (Βάρεως) στά 1071 οἱ κατακτητές προχώρησαν στήν ἐπί βάσεων ἐκκλησιαστική ἀναδιοργάνωση τῶν κήτσεών τους. Στή Σικελία εὐκόλα τοποθέτησαν Φράγκους ἐπισκόπους, ἀλλά στήν Καλαβρία δυσκολεύτηκαν πολύ. Ἐδῶ ὁ ἐκλατινισμός, πολλές φορές βίαιος, διήρκεσε ἐπὶ πολύ, γιατί ἡ ἀντίσταση τῶν Ὁρθοδόξων ἦταν σθεναρή. Στό Ρήγιο ἀντικατέστησαν τόν ἀρχιεπίσκοπο Βασίλειο μ' ἓναν νεαρό στά 1089. Σῶζεται ἡ ἐπιστολή τοῦ ἀρχιε-

πισκόπου, ὅπου διαφαίνεται καθαρά ἡ βία τῶν κατακτητῶν καί τῆς Ρώμης. Μνημονεύουμε ἀπλῶς ἐδῶ τήν περίπτωση δύο μεγάλων ὁμολογητῶν, μετὰ τό Σχίσμα τοῦ 1054, τοῦ ὁσίου Λουκά (†1114) καί τοῦ ὁσίου Βαρθολομαίου (†1131) πού διασώθηκαν θαυματουργικά ἀπό τίς φλόγες πού ἀναψαν οἱ Φραγκολατίνοι. Ἡ βαθμιαία ἀπομάκρυνση ἀπό τήν ὀρθόδοξη Ἀνατολή, ὁ ἐπιτεινόμενος ἔλεγχος στόν ὀρθόδοξο μοναχισμό καί οἱ διαρκεῖς κατακτήσεις ἀπό διάφορα ἔθνη ὀδήγησαν στήν παρακμή τοῦ χριστιανικοῦ Ἑλληνισμοῦ. Στόν Τέρακα (Gerace) ἀντικατέστησε τό ὀρθόδοξο τυπικό μέ τό λατινικό ὁ πρῶν ἀγιορείτης Ἀθανάσιος Χαλκεόπουλος, στά 1480, ὡς λατίνος ἐπίσκοπος τῆς πόλης, ἐνῶ στή Βούα (Bona) τό ἄλλαξε ὁ ἀρμενοκύπριος Ἰούλιος Σταυριανός στά 1572.

Ἡ παρακμή τῶν ἐλληνορρυθμῶν πιά μοναστηριῶν ἦταν ἐμφανής. Στά 1579 ὁ Πάπας γιά νά ἐπιτύχει τόν ἀπόλυτο ἐκλατινισμό ὀργάνωσε ὅλους τοὺς Ἑλληνεῖς μοναχοὺς τῆς Μ. Ἑλλάδας σέ τάγμα, κατὰ τὰ δυτικά πρότυπα, τό γνωστό τάγμα τῶν Βασιλειανῶν. Στίς ἀρχές τοῦ 19ου αἰ. ἀπό τὰ ἐλάχιστα ἐλληνορρυθμα μοναστήρια πού εἶχαν ἀπομείνει, ὁ Πάπας κατήργησε 13 στήν Καλαβρία. Ὅσον ἀφορᾷ τήν περιουσία, αὐτή καταπατήθηκε μέ διάφορους τρόπους, ὅπως μέ τήν commenda, δηλαδή διὰ τῆς παραδόσεως αὐτῶν σέ διάφορα λαϊκά πρόσωπα - εὐγενεῖς πού «ἐπαίριναν» τὰ εἰσοδήματα. Ἐξ ἄλλου, ἀρχῆς γενομένης ἀπό τοὺς Νορμανδοὺς, οἱ διάφοροι κατακτητῆς δώριζαν μοναστήρια ὀλόκληρα στά φραγκολατινικά πού ἱδρυσαν οἱ ἴδιοι.

Μέσα στόν γενικό ἐκλατινισμό διασώθηκαν δύο γλωσσικὲς νησίδες, τὰ γνωστά ἐλληνόφωνα χωριά τῆς Καλαβρίας καί τὰ ἐννέα τῆς Ἀπουλίας. Οἱ

κάτοικοί τους μέχρι σήμερα μιλούν μια διάλεκτο από αρχαία, μεσαιωνικά και νεότερα γλωσσικά στοιχεία, τεκμήριο έναργές της αδιάσπαστης ελληνικής παρουσίας.

Φάνηκε για λίγο ότι θα μπορούσαν ν' ανασχέσουν αυτήν την παρακαμή οι πολυάριθμοι Έλληνες και αλβανόφωνοι που κατέφθασαν από τον Μοριά και την Ήπειρο μετά την τουρκική προέλαση κατά τον 15ο αί. Τελικά η παπική έκκλησία αναγκάστηκε στα 1919 νά ιδρύσει την Ουνιτική επισκοπή του Λουγκρο για τους αλβανόφωνους της Καλαβρίας. Για τους αλβανόφωνους της Σικελίας ιδρύθηκε άλλη όμοια επισκοπή στην Ρίπανα dei Greci, έξω από τό Παλέρμο.

Κι ενώ όλα έδειχναν ότι η Μεγάλη Ελλάδα αποτελούσε μόνο υπόθεση της Αρχαιολογίας μια και όλη η περιοχή είναι κατάσπαρτη από έρείπια ναών, μοναστηριών, σπηλαίων και ορθοδόξων τοπωνυμιών, άγιορείτες μοναχοί έγκαταστάθηκαν στο έρειπωμένο μοναστήρι του όσιου Ίωάννη του Θεριστή τό φθινόπωρο του 1994. Έκτοτε νεοχειροτονθέντες αυτόχθονες ιερείς τελούν ιερές Άκολουθίες στις πόλεις Λέτσε της Άπουλίας, Ρήγιο και Καταντσάρο της Καλαβρίας καθώς και στη Μεσσήνη, Κατάνη της ανατολικής Σικελίας όπου διαμένουν πολλοί φοιτητές μας, μόνιμα έγκατεστημένοι Έλληνες και άλλοι όμόδοξοι άλλοεθνείς.

Τό 2000 τελείωσε και η άνέγερση μικρού ναΐσκου στο ελληνόφωνο χωριό του Γαλλιτσιανού για τίς ανάγκες των «γκρεκάνων» Όρθοδόξων, ενώ τον Αύγουστο του ίδιου χρόνου η κοινότητα του Μαντανίτσι μās παρεχώρησε τη Μονή του Εύαγγελισμού (Άν. Σικελία). Άξιοσημείωτη και συγκινητική είναι η προσέλευση των έξ Ελλάδος προσκυνητών, οί όποιοι συμπάριστανται ήθικά και ύλικά στη διακονία αυτή. Η όλη προσπάθεια τελεί υπό την εύλογία του οικείου Μητροπολίτου Ιταλίας κ. Γενναδίου. Έτσι τό όντως «Τείχος του Αΐσχους» που χώριζε τίς δύο άκτές του Ιονίου κατέρρευσε στο τέλος της ληγούσης χιλιετίας, άφου είχε όρθωθεί αδιαπέραστο στις άρχές της. Αυτός ό τόπος χάρισε στη Δύση δύο οίκουμενικής σημασίας πολιτισμούς MONON όταν είχε έπαφές μέ την Άνατολή. Δίκαια αποκλήθηκε η Καλαβρία χώρα της Δύσης στραμμένη προς την Άνατολή «terra d' occidente volta verso l' oriente». Τά καράβια των αρχαίων αποίκων, οί μοναχοί και οί άγιες εικόνες που κατέπλεαν θαυματουργικά

Νεόκτιστος όρθόδοξος ναΐσκος μέσα στο χωριό του Γκαλιτσιανού.

στis άκτές της έσμιγαν ειρηνικά τίς δύο άκτές. Οί σημερινοί προσκυνητές φέρουν εικόνες, κεριά, λιβάνι, λείψανα, βιβλία τών «σχισματικών» Έλλήνων, τό δίλεπτο τής χήρας και τά δάκρυα. Οί ιεροί τόποι άρχισαν, τολμούμε νά πούμε πρós δόξαν Θεού, νά αναδίδουν ούράνιες ευωδιές...

Τρείς είναι οί παράγοντες πού επέτρεψαν και προκάλεσαν τήν επιστροφή τής Όρθοδοξίας στη Μ. Ελλάδα. Ό πρώτος ήταν ή έντονη επιθυμία μερικών πεφωτισμένων Καλαβρών, οί όποιοι ανέπτυξαν σχέσεις μέ τήν Ελλάδα και ιδιαίτερα μέ τό Άγιον Όρος. Ό δεύτερος είναι ή Ένωμένη Εύρώπη, ή όποία επιτρέπει άνετη και άπρόσκοπτη κίνηση μεταξύ τών πολιτών τών κρατών-μελών της. Είτε τό θέλουμε είτε όχι, καλούμαστε νά ζήσουμε στην εποχή μας, όπου γίνεται πολύς λόγος για παγκοσμιοποίηση, διασπορά, μειονότητες, ανθρώπινα δικαιώματα και πολυπολιτισμικότητα. Ό τρίτος παράγοντας είναι ή άποϊεροποίηση του Δυτικού κόσμου, ό όποιος έναγωνίως άναζητά τό ιερό άκόμη και στis επικίνδυνες σέκτες και τίς άποκρυφιστικές θρησκείες. Η παρουσία μας σ' έναν τόπο πού είχε τραφεί μέ φιλοκαλικά κείμενα κατά τό παρελθόν είναι ευπρόσδεκτη και προκαλεί ποικίλες συζητήσεις, καλές περιέργειες και ένδιαφέρουσες άναζητήσεις.

Κουτά σ' όλα αυτά πρέπει νά προσθέσουμε ότι ό περιφρονημένος Ιταλικός Νότος άρχίζει νά κατανοεί ότι μέ τόν Έλληνισμό γίνεται σεβαστός. Σέ μιá εποχή πού ή φιλοκαλία και άλλα άσκητικά όρθόδοξα κείμενα γνωρίζουν άπανωτές εκδόσεις, κυρίως στόν Βορρά (!), ή όρθόδοξη παρουσία σ' έναν τόπο πού κάποτε «παρήγαγε» τέτοιου είδους πνευματικότητα έχει βαρύνουσα σημασία. Τήν ιστορία πρέπει νά τή μελετούμε. Λαοί χωρίς μνήμη είναι καταδικασμένοι νά εξαφανισθοϋν μέσα στη σύγχρονη τηλεοπτική και καταναλωτική ισοπέδωση. Για νά έξηγήσουμε τό παρόν, πρέπει νά σπουδάσουμε τό παρελθόν. Αυτό, όμως, δέν σημαίνει ότι πρέπει νά είμαστε όμηροί του. Άν δέν επικοινωνήσουμε μέ τήν εποχή μας, ή παρουσία μας έδω είναι μιá τουριστική περιπλάνηση. Για μάς ό τόπος δέν είναι μόνο άνάμνηση, δέν είναι μουσείο, γιατί μουσείο είναι ή ληξιαρχική πράξη ταφής ενός πολιτισμού. Παραφράζοντας τόν ψαλμικό στίχο μπορούμε νά πούμε ότι «ή Ιστορία μου ενώπιόν μου έστί διαπαντός». Τό παρελθόν είναι μιá διαρκώς κινούμενη πραγματικότητα, ρευστή, άκαθόριστη και άπρόβλεπτη. Ό τόπος έμπνεί για νέες δημιουργίες. Τά παλιά είναι καινούργια κι επίκαιρα, άφού τά διαπερνάει τό πνεϋμα τής Έκκλησίας.

Στήν μακράιωνη πνευματική του διαδρομή ό Έλληνισμός μεγαλοϋργησε, όταν ανοίχθηκε, όταν συναντήθηκε μέ άλλους πολιτισμούς. Πρέπει πάντοτε νά έχουμε ύπ' όψιν τό σημαντικό ρόλο πού έπαιξαν οί άποικίες κατά τήν αρχαιότητα, όπως επίσης και τήν οικουμενικότητα τής όρθοδόξου αυτοκρατορίας.

Είναι αλήθεια ότι ή επίσημη επίσκεψη προσκύνημα του οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου στην Καλαβρία και τή Σικελία από τήν

19η μέχρι τήν 25η Μαρτίου 2001 μᾶς χάρισε ιδιαίτερη πατρική εὐλογία καί δύναμη.

Ἐκτός τῶν ἄλλων ὁ Παναγιώτατος μετέφερε στό μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου Θεριστοῦ τμήμα ἱεροῦ λευφάνου τοῦ ὁσίου, ἀπό τόν καθεδρικό ναό τοῦ γειτονικοῦ Στύλου, ὅπου φυλάσσονται τά λείψανα καί τῶν τριῶν Ἁγίων, Νικολάου, Ἀμβροσίου καί Ἰωάννου Θεριστοῦ.

Κατά τήν ἐπίσκεψή του στή συνέχεια στήν πόλη Σεμινάρα πού βρίσκεται ἀπέναντι ἀπό τή Συκελία, ἐθεμελίωσε ἱερό ναό πρός τιμήν τῶν Ἁγίων Φιλαρέτου τοῦ κηπουροῦ καί Ἠλία τοῦ νέου.

Σήμερα ἤδη, στά τέλη τοῦ 2002, ὁ ναός αὐτός τείνει νά ἀποπερατωθεῖ καί νά ξεκινήσει ἡ εἰκονογράφησή του ἀπό Ἑλληνα ἀγιογράφο.

Ἐπίσης ἐγκαινίασε μοναστικό οἶκμα πλησίον τῆς σπηλιᾶς ὅπου ἀσκήτηψε ὁ ὁσιος Ἠλίας ὁ Σπηλαιώτης ὅπου καί ὑπάρχει μέχρι σήμερα θαυματουργό ἀγίασμα (Ι.Μ. Ἁγίου Ἠλία τοῦ Σπηλαιώτου).

Ἡ ἔκταση μάλιστα πού περιλαμβάνει καί τά ἐρείπια ἀρχαίου μοναστηριοῦ τοῦ Ἁγίου Ἠλία, κοντά στό σπήλαιο, εἶναι σήμερα ἰδιοκτησία τῶν ὀρθοδόξων μοναχῶν.

Δικαίως ἐπομένως ἡ ὀρθόδοξη παρουσία μας τά τελευταῖα χρόνια στήν Καλαβρία χαρακτηρίζεται ἀπό τήν πρὶν καί τή μετὰ τήν Πατριαρχικήν ἐπίσκεψιν ἐποχή.

Ὁφείλουμε ἐπίσης ὕμνους κι εὐχαριστήριες ὠδές στόν Τριαδικό Θεό γιατί μᾶς ἀξίωσε νά δοῦμε σκεπασμένο τό καθολικό τῆς Μονῆς τοῦ Θεριστοῦ. Οἱ ἐργασίες ἄρχισαν τόν Ὀκτώβριο τοῦ 2001 καί τελείωσαν στά τέλη Ἰουλίου τοῦ 2002. Εὐχαριστοῦμε θερμά τοὺς πολυπληθεῖς προσκυνητές γιὰ τή βοήθεια πού μᾶς προσέφεραν.

Ἡ Μεγάλη Ἑλλάδα μέ τό πλούσιο παρελθόν της, μέ μιά σύγχρονη καί ὀρθόδοξη παρουσία, μέ τίς δυνατότητες καί τίς εὐκαιρίες πού παρέχει ἡ Pax Europea μπορεῖ νά ἀποτελέσει ἕνα ἀνοιχτό βῆμα ἀπ' ὅπου μποροῦμε νά μιλοῦμε καί νά συζητοῦμε συνεχῶς. Τό διαρκῶς αὐξανόμενο ἐνδιαφέρον τῶν Ἰταλῶν γιά τήν ὀρθόδοξη πνευματικότητα καί τήν εἰκόνα εἶναι ἐνδεικτικό τοῦ ὅτι ὁ Χριστιανικός Ἑλληνισμός εἶναι ἐπὶκαιρος.

Ἄραγε ἐμεῖς οἱ Ἑλλαδικοὶ θά συλλάβουμε τά μηνύματα τῶν καιρῶν;

Μοναχὸς Κοσμάς

στο Μοναζέρι

Ὁ θείαντὸς ναὸς τοῦ Ἁγ. Γεωργίου
στὴν πόλιν τοῦ Στύλου (Καλαβρία).

Ι. Μ. Ὁσίου Ἰωάννου Θεριστοῦ
SACRO MONASTERO SAN GIOVANNI THERISTIS
89040 BIVONGI (R.C.) ITALIA
Τηλ. 0039 ~~0964~~ 734017

0964

Φωτογραφία ἐξωφύλλου:
Σημερινή ὄψις τῆς Ι.Μ. Ἀγίου Ἰωάννου Θεριστοῦ.

Οἱ εἰκόνες τῶν Ἀγίων στὶς σελίδες 2 καὶ 4
εἶναι ἔργα διὰ χειρὸς Κώστα Κωνσταντάτου.